

Interna utredningar

Hör 25 maj 2015

Förebyggande arbete

Upptäckt av interna brott

Polisanmälan och rättsprocessen

Intern utredning

INTERN UTREDNING

Anledningar:

- Insamla fakta till eventuell polisanmälan
- Utreda omständigheter samtidigt som polisen utreder brottsanmälan
- Utreda incident/omständighet för klarläggande
- Misstänkt brott mot interna regler & avtal

Förebyggande arbete

- God företagskultur, säkerhetspolicy, chefsansvar, eget ansvar
- Regler, föreskrifter & uppföljning
- Kontroll, ordning & reda
- Information, utbildning
- Samverkan

Upptäckt av interna brott

- Chefsansvar
- Kontroll, revision
- Samverkan, incident & avvikelserapporteringsystem
- Kontaktnät

FRÅN BROTT TILL RÄTTEGÅNG

1. Polisanmälan
2. Förundersökning
3. Åtal
4. Rättegång

Vad är bevismedel?

- Utsagor (RB 36 och 37 kap)
- Skriftliga bevis (RB 38 kap)
- Indicier (RB 39 kap)
- Sakkunnigutlåtande (RB 40 kap)

Intern rättsprocess

- Beslut om polisanmälan
- Beslut om intern utredning
- Utredningsledare
- Arbetsrättslig process och beslut

Frågeställning: Hur skall det gå till hos oss?

INGÅNGSANMÄLAN / RAPPORT

- VAD har inträffat? Anmälares berättelse.
- VAR har händelsen/effekten ägt rum?
- NÄR? Datum och tid för aktivitet & effekt
- HUR har det inträffat? Tillvägagångsätt.
- VARFÖR? Syfte och mål?
- VEM är inblandad? Misstänkt, vittne etc

DIREKTA ÅTGÄRDER

- Polisanmälan / Samråd med polisen
- Säkra bevis
- Info till VD, ledningsgrupp, facket
- Anmälan till försäkringsbolag
- Sammankalla krisgrupp
- Förstärkt bevakning
- Sakkunniga tillfrågas
- Utredningsgrupp bildas

För att få en bra förutsättning för ett utredningssamtal

- Förklara syftet med samtalet
- Vilka förutsättningar som gäller
- Skapa en god kontakt med personen
- Visa att jag är intresserad av vad personen har att säga
- Var ärlig
- Visa att jag respekterar personen

PERSONLIGA FAKTORER

- Relationer till inblandade
- Personens psykiska och fysiska status
- Motivation till att medverka
- Iakttagelse och minnesförmåga
- Verbal förmåga

Situationsrelaterade felfaktorer

1. Tiden mellan händelsen och utredningssamtalet
2. Ljusförhållanden på platsen vid tillfället
3. Avståndet mellan observationsplatsen och händelsen
4. Ljudnivån på platsen
5. Väderförhållanden
6. Hinder i miljön och hur lång tid man iakttog händelsen
7. Okunskap om rutiner, processer etc

UTREDNINGSSAMTAL MED MISSTÄNKT

- Svårt att erkänna egna fel och brister
- Ingen ser sig själv som brottsling
- Förträngning och glömska. Medvetet och omedvetet
- Det ”ofarliga” talas det gärna om
- Facklig repr och annat vittne bör närvara
- Försättningen måste vara förberedd

När så utredningssamtalet börjar

- Använd ett språk som den hörde förstår
- Ställ frågor som den hörde förstår
- Be honom/henne att berätta fritt och avbryt inte – låt pausen verka
- Använd frågor som ger breda svar – när, var...
- Frågan får ej vara anklagande eller snärjande
- Ställ kontrollfrågor och gör sammanställningar

Uppenbara osanningar

- Ifrågasätt inte dessa i ett tidigt skede av utredningssamtalet
- Låt den hörde ljuga sig fast
- Anteckna lögnen
- Låt den hörde tro att du svalt historien
- Kontrollera de uppgifter som lämnats
- Planera taktiskt när du skall konfrontera den hörde med uppgifter och bevisning

ERKÄNNANDET

- Behandla ett erkännande på samma sätt som ett förnekande
- Personens erkännande är inte tillräckligt utan måste styrkas av andra omständigheter
- Den misstänkte måste tala om hur det var vid det aktuella tillfället. Tankegångar, erfarenhet, kunskap och uppsåt – vid brottstillfället

KONSTEN ATT STÄNGA DÖRRAR

- Det vi oftast gör är att försöka bevisa en hypotes eller gärningsbeskrivning
- Vi tänker oss motsatsen. Att bevisa bort alla andra tänkbara förklaringar så att till slut endast gärningsbeskrivningen återstår
- Vi stänger dörrarna till andra förklaringar och påståenden.

Checklista Interna utredningar

1. **Uppgiftslämnare.** Vad har inträffat?
2. Att **underrätta.** Polis, räddningstjänst, försäkringsbolag, krisgrupp, bevakningsbolag
3. **Skydda** bevis, tillträde, medarbetare
4. **Info** till Chefen
5. **Samla in** dokumentation & bevis
6. **Utredningssamtal.** Vittnen och förbereda fortsättningen
7. **Dokumentera**
8. Rekonstruktion, foto och film. **Sammanställning**
9. **Redovisa**

Beslutsalternativ efter slutförd utredning

- Händelsen och utredningen föranleder ingen åtgärd. Utredningen blir nedlagd och de inblandade meddelas
- Arbetsrättsliga åtgärder
- Händelsen är brottslig (och blir polisanmäld) men leder ej till arbetsrättsliga åtgärder
- Polisanmälan och arbetsrättsliga åtgärder

Bra hemsidor!

- Lagrummet www.lagrummet.gov.se
- Rättsnätet www.notisum.se
- Norstedts juridik www.NJ.se
- Institutet mot mutor www.institutetmotmutor.se
- Brottsoffermyndigheten www.rattegangsskolan.se